

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

Соляр В.В.

Гроші та кредит
Методичні рекомендації до виконання курсової роботи

для здобувачів вищої освіти освітнього рівня бакалавр галузі знань 05
«Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 051 «Економіка»

Харків - 2023

УДК 336

Укладач: Соляр В.В.

Рецензенти:

Осьмірко І.В. - кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди

Олійник Ю.О. - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди

Гроші та кредит: методичні рекомендації до виконання курсової роботи (для здобувачів вищої освіти освітнього рівня бакалавр галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка»). – Х.: ХНПУ, 2023. – 34 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол №9 від 20 вересня 2023 року

Видано за рахунок укладача

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
© Соляр Вікторія Василівна

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ВИБІР І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	9
2. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ЛІТЕРАТУРОЮ ТА СКЛАДАННЯ ПЛАНУ РОБОТИ.....	10
3. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОБСЯГУ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	12
4. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	16
5. РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	19
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	23
7. ТЕМАТИКА ТА ОСНОВНІ ПИТАННЯ ТЕМ КУРСУ.....	25
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА.....	27
ДОДАТКИ	30

ВСТУП

Сучасний етап розвитку глобального економічного простору характеризується збільшенням обсягів грошових потоків та значним зростанням сегментів фінансового ринку, що сприяє посиленню взаємозв'язку та взаємозалежності економік різних країн. Глобалізація призводить до зростання ризиків національної грошово-кредитної політики. В умовах фінансової нестабільності усі провідні економічні держави світу активно використовують різні заходи щодо запобігання можливому повторенню фінансової кризи. Головними з таких заходів є фіскальні та монетарні. Грошово-кредитні відносини як найважливіші складові фінансової та економічної політик у поглядах, теоріях та концепціях різних вчених, у тому числі під впливом інтернаціоналізації світової економіки, глобалізації світових фінансів послідовно зазнають трансформації.

Тому важливе місце в системі підготовки сучасних фахівців економічного профілю посідає обов'язкова навчальна дисципліна – «Гроші та кредит», яка вивчає закономірності економічних відносин, пов'язаних з функціонуванням грошей, кредиту, банків, їх взаємозв'язку та розвитку; розкриває основи побудови та структури кредитної системи країни, принципи організації банківської діяльності; пояснює розвиток нових явищ у грошово-кредитній системі сучасних країн, основ міжнародних валютно-кредитних відносин. Як окремий напрям економічної науки і самостійна дисципліна, що характеризує функціонування грошей і кредиту на мікро-, макро- та світовому рівнях економіки, „Гроші та кредит,„ спирається на головні економічні закони та ринковий механізм з його невизначеністю, при цьому є теоретико-методологічним підґрунтям для розробки і реалізації грошово-кредитної політики держави. Отже вона виконує як мінімум дві функції:

- теоретичну - розкриває механізм функціонування сучасної ринкової (змішаної) економіки через категорії грошей та кредиту;
- практичну - допомагає у розробці та реалізації доцільної політики держави щодо грошово-кредитного регулювання економіки.

В системі вищої освіти головною метою дисципліни «Гроші та кредит» є вивчення теоретико-методологічних засад і організаційно-правового механізму функціонування в ринковій економіці грошей, кредиту, банків.

Основні завдання вивчення дисципліни зосереджені у таких напрямках освітньої діяльності:

- з'ясування сутності, функцій, концепцій та ролі грошей і кредиту в ринковій економіці;

- розкриття механізму функціонування грошової системи в ринковій економіці;

- вивчення закономірностей функціонування валютного ринку і валютної системи, грошового ринку;

- засвоєння ролі, специфіки та практики використання грошово-кредитної політики центрального банку, напрямів діяльності банків та небанківських фінансових інститутів щодо грошово-кредитного обслуговування суб'єктів господарювання та населення.

Таким чином, освоєння курсу закладає фундамент для таких видів освітньої діяльності здобувача:

- аналітичної діяльності (пошуку, аналізу та оцінки інформації про систему грошово-кредитних відносин, проведення оцінки ефективності діяльності основних учасників ринку грошей);

- науково-дослідницької діяльності (вибір інструментарію досліджень, аналіз їх результатів, збір, обробка, аналіз і систематизація інформації по темі дослідження, підготовка оглядів і звітів);

- розробка моделей досліджуваних процесів, явищ і об'єктів, що належать до сфери професійної діяльності, оцінка й інтерпретація отриманих результатів, виявлення та формулювання актуальних наукових проблем; підготовка оглядів, звітів і наукових публікацій;

- педагогічної діяльності (викладання економічних дисциплін та розробка відповідних навчально-методичних матеріалів).

Важливе місце у вивченні фундаментальних професійних дисциплін надається курсовій роботі, яка є одним із видів самостійної роботи навчально-дослідницького характеру, результатом творчої наукової діяльності майбутніх фахівців. Виконання даного виду роботи сприяє більш глибокому самостійному вивченню дисципліни і, водночас, є однією з форм перевірки отриманих знань, умінь та навичок здобувачів.

Курсова робота з дисципліни «Гроші та кредит» виконується з метою закріплення знань – теоретичних основ функціонування інституту грошей та кредиту з використанням сучасного інструментарію й аналітичного апарату дослідження економічних явищ, отриманих під час лекційних та семінарських (практичних) занять, придбання і розвиток навичок самостійного підбору й дослідження літературних джерел, емпіричних матеріалів з наукової проблематики.

Виконання курсової роботи спрямоване на розвиток пізнавальної активності бакалаврів, опанування ними умінь і навичок самостійного опрацювання навчального матеріалу, наукової літератури, фактичних даних, поглиблення набутих знань в галузі мікро- й макроекономіки та потребує осмислення отриманих економічних знань стосовно господарського життя суспільства, реальних економічних процесів, стимулювання їхнього творчого економічного мислення.

Курсова робота є результатом самостійного наукового дослідження з обраної економічної проблеми. У ході її виконання мають бути продемонстровані такі вміння:

- вміння працювати із соціально-економічною літературою, збирати, обробляти та аналізувати конкретний статистичний матеріал, узагальнювати явища економічного життя, застосовувати теоретичні знання на практиці;
- критично оцінювати зібраний матеріал, існуючі точки зору з питань функціонування грошових ринків і систем, здійснювати їх порівняльний аналіз;
- формулювати і висловлювати власну точку зору щодо запропонованих аспектів, критично осмислювати та оцінювати конкретні ситуації;

- професійно обґрунтовувати і формулювати висновки, виробляти навички підготовки пропозицій і практичних рекомендацій.

Результати дослідження в рамках курсової роботи можуть бути використані здобувачем для підготовки виступів і доповідей на науковій конференції, публікацій в наукових виданнях та у майбутньому при написанні кваліфікаційної роботи магістра.

Метою даних методичних рекомендацій є надати допомогу здобувачам у підготовці курсової роботи, насамперед вибору теми, складання плану роботи, підбору та ознайомлення з літературою за темою дослідження, збору, обробки, аналізу, узагальнення як теоретичного, так і практичного матеріалу; написання й оформлення роботи та її захисту. Наявність тематики й основних питань тем за нормативною програмою дисципліни «Гроші та кредит», вимог до курсової роботи та її оформлення, переліку рекомендованої літератури, критеріїв оцінювання сприяє комплексному засвоєнню дисципліни, оволодінню навичками практичної роботи в економічному середовищі.

Виконання курсової роботи охоплює такі етапи:

- 1) вибір і затвердження теми курсової роботи, визначення завдань дослідження;
- 2) ознайомлення з літературою, що стосується теми роботи;
- 3) складання плану роботи;
- 4) зібрання, обробка, вивчення теоретичного, фактичного і статистичного матеріалів.
- 5) написання і оформлення курсової роботи;
- 6) захист курсової роботи.

Кожний із етапів є важливим для успішного виконання курсової роботи та має свої завдання.

1. ВИБІР І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Вибір, затвердження теми та визначення завдань дослідження – перший і відповідальний крок, з якого розпочинається підготовка курсової роботи. Кафедра представляє рекомендовану тематику курсових робіт, яка періодично оновлюється. Здобувач має ознайомитися з тематикою курсових робіт та проявити цікавість до певної проблеми, розуміючи її актуальність. Він може запропонувати іншу тему курсової роботи з урахуванням її актуальності, перспективності та відповідності визначеній проблемі курсу «Гроші та кредит». Це здійснюється (за необхідності) з дозволу завідувача кафедри за письмовою заявою студента та погодження з науковим керівником.

Тематика курсових робіт з грошей та кредиту, що затверджена і пропонується кафедрою економічної теорії, фінансів і обліку в поточному періоді, представлена у розділі 7 даних методичних рекомендацій.

Кафедра призначає кожному здобувачу наукового керівника – професора чи доцента, які мають досвід науково-педагогічної та практичної роботи. Здобувач має можливість порадитися з науковим керівником щодо вибору теми та питань підготовки курсової роботи. Тема вважається затвердженою, якщо вона погоджена з викладачем - науковим керівником курсової роботи. Виконання робіт кількома (двома чи більше) студентами однієї академічної групи на одну й ту саму тему не дозволяється.

Кафедра встановлює конкретні строки вибору теми, затвердження плану, подання виконаної роботи на кафедру, рецензування та захисту курсових робіт. Курсові роботи, виконані за темами, не погодженими з науковими керівниками, або подані пізніше встановленого строку, кафедра не приймає та не рецензує.

Роботи, які виконані з порушенням даних вимог, або з тематики, що не узгоджена з науковим керівником, а також ті, що подані невчасно, не зараховуються.

2. ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ЛІТЕРАТУРОЮ ТА СКЛАДАННЯ ПЛАНУ РОБОТИ

Ознайомлення з літературою, що стосується теми роботи – це етап, з якого починається підготовка курсової роботи. Необхідно ретельно вивчити висвітлення тих чи інших питань у підручниках, навчальних посібниках, потім продовжити ознайомлення з темою, працюючи із законодавчими актами, монографіями, статистичними збірниками, періодичними виданнями. Поради щодо літератури можна одержати у наукового керівника, працівників бібліотеки. Рекомендується користуватися предметними каталогами бібліотеки, бібліографічними довідниками, пошуком необхідної інформації в Інтернеті.

Збирання, обробка, вивчення теоретичного, фактичного і статистичного матеріалів. На цьому етапі вивчаються різні концепції та узагальнюються теоретичні положення, виконуються певні розрахунки, розробляється ілюстративний матеріал. Обов'язковим для розкриття теми курсової роботи є залучення цифрових, статистичних даних, наведення прикладів з практики. Джерелом їх можуть бути статистичні збірники, статті, монографії, особистий практичний досвід або проведене дослідження.

Ознайомившись з літературою, здобувач має скласти план курсової роботи, узгодити його з керівником. Можливі два варіанти структури плану курсової роботи: простий (вступ, основна частина (3-5 розділів), висновки, список літератури, додатки) і складний (розгорнутий), який має підпункти у розділах основної частини. Визначення того чи іншого варіанта залежить від теми і мети курсової роботи.

Зміст курсової роботи представляє собою план, який відбиває всі її складові та структурні питання основного тексту. При цьому проти кожної позиції вказуються відповідні сторінки роботи.

У вступі (2-3 сторінки) зазначається актуальність теми, її теоретичне та практичне значення, мета, завдання, об'єкт і предмет дослідження, основні джерела інформації та методи дослідження.

У основній частині роботи (25-30 сторінок) мотивовано, логічно та послідовно розкривається зміст кожного питання теми. Зміст питань відповідних розділів курсової роботи має відповідати їхній назві.

Теоретичні положення слід пов'язувати з практичним станом досліджуваного питання. Наприкінці кожного розділу стисло (2-3 реченнями) формулюються висновки.

Текст потрібно супроводжувати таблицями, графіками, діаграмами, використовуючи сучасні комп'ютерні програми та Інтернет-ресурси.

У висновках (2-3 сторінки) стисло викладаються основні результати дослідження та надаються пропозиції за змістом усіх розділів.

У списку літератури (близько 25-30 назв) наводяться тільки дійсно використані літературні джерела та інші матеріали.

У додатках можуть бути наведені авторські розрахунки, анкети, довідкові матеріали, таблиці та інші інформаційні матеріали допоміжного характеру, наявність яких в основному тексті переобтяжувала б зміст і обсяг роботи.

Зразок плану (змісту) курсової роботи наведено у додатку Б.

Складений план курсової роботи студент погоджує з науковим керівником, після чого план затверджується в установлені строки кафедрою. Під час підготовки курсової роботи науковий керівник надає консультації.

3. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОБСЯГУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Метою підготовки курсової роботи магістрантом є демонстрація уявлення про зміст теми, що досліджується, більш широке коло питань, які вона охоплює, тенденції розвитку економічних процесів і явищ, що розглядаються. Унаслідок копіткого вивчення літературних джерел розширюються та поглиблюються теоретичні знання, розвивається логічне мислення, виробляється критичне ставлення до різних точок зору з питань, що вивчаються.

Якість роботи оцінюється, перш за все, за змістом її тексту, наскільки в ньому самостійно, правильно, глибоко та всебічно розглянуті основні питання теми. Глибина та правильність розкриття проблеми, що вивчається, багато в чому залежить від дотримання методологічних принципів економічної теорії; розкриття сутності економічних категорій і законів; єдності історичного та логічного підходів до вивчення економічних процесів; нерозривного зв'язку теорії з сучасною практикою.

Одним із найбільш відповідальних етапів є написання тексту курсової роботи. Текст курсової роботи має чітко відповідати питанням плану. Інакше неминучі повтори одного й того самого матеріалу або прогалини у висвітленні окремих питань. Виконуючи цей етап, слід мати на увазі:

- проблема повинна бути розкрита, аргументи наведені, факти викладені, висновки і рекомендації зроблені відповідно до вимог;

- під час написання тексту, особливо теоретичної частини, слід консультиватись з науковим керівником з питань методології, щоб у проведенні дослідження дотримуватись чіткої концептуальної лінії, не допустити мішанини та протистояння положень, викладених з різних концептуальних точок зору;

- текст курсової роботи повинен відбивати її цілісність: параграфи необхідно логічно пов'язати, щоб вони розкривали зміст розділів, а розділи – всю тему роботи.

Написання тексту курсової роботи здійснюється шляхом систематизації й обробки зібраних матеріалів, викладення теоретичних положень, використання економічних моделей.

Робота з відбіраною літературою вимагає певної системи. Перш за все, слід поповнити та поглибити загальне уявлення про тему курсової роботи за відповідними розділами підручників та навчальних посібників.

Для якісного виконання курсової роботи необхідно зібрати у достатньо повному обсязі інформацію із законодавчих, нормативних документів, статистичних збірників Держкомстату України («Статистичний щорічник України») та інших організацій.

Насамперед, варто переглянути «Відомості Верховної Ради України», «Зібрання постанов Уряду України», а також журнали: «Економіка України», «Економічна теорія», «Ефективна економіка», «Актуальні проблеми економіки», «Економічний часопис», «Економіка, фінанси, право», «Економіст», «Економіка та держава», «Фінанси України», «Статистика України», «Україна: аспекти праці», «Інновації», «Конкуренція» (Вісник АМКУ), «Економіка» - збірник наукових праць ХНПУ імені Г.С.Сковороди, наукові праці викладачів ХНПУ імені Г.С.Сковороди та наукові розвідки інших авторів.

Наступний етап – вивчення монографій, журнальних статей, статистичних даних, матеріалів міжнародних та національних науково-практичних конференцій, публікації іноземних науковців, публікації міжнародних економічних організацій, Інтернет-ресурси.

Вивчення літератури краще розпочинати з робіт, опублікованих у поточному році, та поступово переходити до праць, надрукованих у попередні роки. Така послідовність звільняє від дублювання та полегшує вивчення питань теми з урахуванням вимог сучасності.

У процесі роботи над літературою необхідно робити виписки (конспекти), які містять найважливіші визначення, аргументи, факти, статистичні дані, які дають можливість робити певні висновки з проблем, що вивчаються. Такий

метод роботи сприяє кращому засвоєнню матеріалу та запам'ятовуванню прочитаного, полегшує його систематизацію. Конспектування матеріалу, що вивчається, може здійснюватися або у вигляді стислих записів матеріалів з прочитаної літератури своїми словами, або у вигляді цитат (дослівних витягів із тексту). Цитати беруться у лапки із зазначенням автора, назви праці, сторінки. Робити виписки краще не в зошиті, а на окремих аркушах.

Однією з форм роботи під час написання курсової роботи є збирання та оформлення фактів і статистичних даних, які відображають органічний зв'язок теорії та практики. З усіх фактів і цифр, які наводяться в літературі, що вивчається, слід використовувати лише ті, які безпосередньо стосуються теми роботи. Важливим джерелом даних є статистичні довідники. Більшість таких довідників видається щорічно. При цьому треба не лише добирати цифри і факти, але й узагальнювати дані з різних джерел, порівнювати їх та аналізувати.

Зібраний матеріал треба згрупувати і, якщо можливо, скласти таблиці. Крім таблиць пропонується використовувати графіки, діаграми та схеми, що дозволяють більш наочно ілюструвати процеси та закономірності, що розглядаються в роботі.

Текст роботи має бути ретельно відредагований. Слід уникати занадто емоційних висловів, зайвих слів. Узагальнення та висновки мають бути логічними, пов'язаними з наданим аналізом. Основні питання теми необхідно висвітлювати лаконічно, без повторів та відступів, обґрунтовуючи висновки.

Одержаний чорновий варіант роботи розглядається студентом в цілому з метою узгодження розділів, параграфів та уточнення посилань на літературні джерела. Після необхідних виправлень робота остаточно оформлюється. Вимоги щодо оформлення курсової роботи представлені у розділі 4 даних методичних рекомендацій. Обсяг курсової роботи – 35-40 друкованих сторінок. Перевищення обсягу роботи свідчить про невміння ретельно відбирати необхідні матеріали та стисло їх викладати.

Курсову роботу здають науковому керівникові у визначений навчальним планом строк, як правило, за місяць до іспиту. Відповідальність за своєчасне

представлення на кафедру та якість курсової роботи несе здобувач. Науковий керівник перевіряє роботу, надає відзив, після чого вирішується питання про допущення курсової роботи до захисту. Якщо робота містить значні недоліки, пов'язані зі змістом роботи чи з її оформленням, науковий керівник має повернути її авторові для доробки. Не допускаються до захисту роботи, що виконані студентом не самостійно, переписані з інших джерел інформації або переписані з інших курсових робіт. Такі роботи підлягають повній переробці.

4. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота має бути написана українською мовою, правильно оформлена та своєчасно представлена.

Оформлення роботи необхідно здійснити у відповідно до таких вимог:

1. Титульний лист, яким відкривається курсова робота, слід оформити за існуючим стандартом (додаток А). Титульний аркуш включається до загальної нумерації, але номер сторінки на ньому не проставляється.

2. Відразу за титульним листом на окремому аркуші розміщується зміст, в якому наводиться перелік усіх складових частин (план) роботи із вказівкою сторінок (див. додаток Б). Сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами у правому верхньому куті, починаючи з 2-ї сторінки, на якій розміщується зміст, до останньої сторінки, враховуючи додатки (останні в загальний обсяг роботи не входять).

3. Кожна складова частина роботи – вступ, розділи, параграфи, висновки, список літератури, додатки починається з нової сторінки. Кожна частина повинна мати заголовок відповідно до плану роботи. Назви розділів слід друкувати великими літерами, найменування параграфів – малими літерами. Між назвою і текстом потрібен проміжок – 3 інтервали. Підрозділи (параграфи) нумерують в межах кожного розділу. Номер підрозділу (параграфа) складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу арабськими цифрами без знаку №.. Крапка в кінці заголовків розділів та підрозділів не ставиться.

4. **Ілюстративний матеріал** (таблиці, схеми, діаграми тощо) нумерується послідовно і розміщується після першого згадування про нього в тексті. Ілюстративний матеріал, розміщений на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше.

Таблиці позначають словом «Таблиця» і нумерують послідовно в межах роботи. Слово «Таблиця» розміщують у правому верхньому куті сторінки. Назва таблиці розміщується нижче по центру сторінки. У кожній таблиці

заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони становлять одне ціле із заголовком, або з великої літери, якщо вони мають самостійне значення.

У таблиці обов'язково мають бути зазначені одиниці виміру відповідно до стандартів. Числові значення величини повинні мати однакову розмірність (кількість знаків після коми). Таблицю з великою кількістю рядків можна перенести на іншу сторінку, при цьому не повторюючи назву, а вказуючи «Продовження таблиці».

Графіки, діаграми, схеми тощо позначають словом «Рисунок» і нумерують послідовно в межах роботи. Посилання на ілюстрації вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «Рис. 2.1». Номер рисунка, його назва і пояснювальні підписи до нього розміщують під ілюстрацією. Нумерація таблиць та рисунків здійснюється у відповідності до розділів. Наприклад, рисунок 2.1 – це перший рисунок у другому розділі (додаток В).

Формули. Формули нумеруються послідовно за текстом роботи; номер наводять у круглих дужках на одному рядку з формулою та розміщують у кінці рядка; пояснення значень символів, числових коефіцієнтів розміщують безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі, кожне з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки і коми. Формули слід розміщувати у тексті на окремому рядку, залишаючи вище і нижче не менше одного вільного рядка.

Наприклад:

Монетарне правило обчислюється за формулою:

$$M*V = P*Q, \quad (1.1)$$

де $M*V$ – грошова маса;

P – ціна продукції;

Q – обсяг товарної маси.

5. Посилання на використані в роботі джерела (цитати, таблиці, схеми, рисунки тощо) наводяться одразу після їх закінчення у квадратних дужках. Наприклад, [1, с.252] означає: 1 – порядковий номер джерела у списку

літератури, с.252 – відповідну сторінку джерела. Також допускається можливість оформлення виносок, в яких вказується прізвище та ініціали автора, назва джерела, видавництво, рік видання і сторінка.

6. **Список використаних джерел** - монографії, підручники, посібники, брошури, журнальні та газетні статті - слід розміщувати за алфавітом. У кінці списку наводять іншомовні та електронні джерела інформації. Загальний обсяг використаних джерел повинен становити не менше 25-30 найменувань.

Відомості про книги обов'язково мають містити прізвище та ініціали автора, заголовки, місце видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок, відомості про журнальні та газетні статті – прізвище, ініціали автора, заголовок, назву періодичного видання, серію, рік випуску, номер видання, сторінки (див.: список літератури даних методичних рекомендацій). Слід звернути увагу на те, що у списку використаних джерел наукові праці записують тією мовою, якою вони видані. Стосовно запису формул, першоджерела необхідно вказувати також в квадратних дужках.

7. На **додатки**, що містяться у курсовій роботі, мають бути посилання у текстовій частині роботи. Dodatok повинен мати заголовок, надрукований у верхній частині сторінки з великої літери симетрично тексту сторінки. Праворуч над заголовком друкується «Dodatok» і буква, що позначає dodatok (наприклад, Dodatok A).

8. Добре відредагований текст курсової роботи повинен бути набраним на комп'ютері на стандартних аркушах паперу А4 (210x297 мм); шрифт – 14 кегль; через 1,5 інтервал; поля на кожному листі: вгорі – 20 мм, знизу – 20 мм, зліва – 30 мм, справа – 15мм. Обсяг курсової роботи - вступ, розділи, висновки, список літератури – становить 35-40 сторінок набраного на комп'ютері тексту.

9. Курсова робота має бути зброшурована і подана на кафедру в установленій термін, як правило, за місяць до іспиту. У кінці роботи студент ставить дату її виконання (представлення роботи на кафедру) та свій підпис. Роботу прошивають або скріплюють з лівої сторони аркушів.

5. РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконану, ретельно відредаговану та якісно оформлену, відповідно до наведених вище вимог, курсову роботу здобувач подає на кафедру економічної теорії, фінансів і обліку в термін, передбачений графіком освітнього процесу, але не пізніше ніж за місяць до захисту. Курсова робота реєструється у спеціальному журналі та передається на рецензування науковому керівникові, який ретельно перевіряє курсову роботу і дає на неї письмову рецензію не пізніше десятиденного терміну з дня реєстрації роботи.

Науковий керівник у спеціальному бланку пише розгорнуту рецензію на курсову роботу (додаток Г). У рецензії зазначається: загальна оцінка роботи, її позитивні сторони, недоліки роботи, напрямки, в яких потрібно працювати над поглибленням аналізу дослідницької теми або розділу курсу. Саме тут перераховується література, яку студент повинен опрацювати додатково.

Якщо курсова робота відповідає встановленим вимогам, то на титульному аркуші науковий керівник ставить позначку «Допускається до захисту» та виставляє попередню оцінку за стобальною шкалою, проставляє дату, свій підпис та прізвище. У випадку позитивної рецензії курсова робота повертається студентові для підготовки до захисту.

При підготовці до захисту студент повинен звернути особливу увагу на зауваження викладача, зроблені в рецензії, недоліки та помилки в роботі. При цьому необхідно вивчити додаткову літературу, новий статистичний матеріал, поглибити розуміння недостатньо розроблених положень, продумати шляхи усунення помилок в роботі і внести до неї зміни, бути готовим відповісти при захисті на зауваження рецензента та інші можливі питання за темою курсової роботи.

У випадку, якщо робота не відповідає темі, завданню та вимогам, науковий керівник на титульному аркуші роботи ставить позначку «На доопрацювання» та повертає її студентові з переліком та поясненням зауважень, які потрібно усунути, проставляє дату, власний підпис та прізвище.

Після ознайомлення з рецензією на роботу, рекомендовану на доопрацювання, студентові необхідно зустрітися з науковим керівником для подальшої консультації. Потім студент повинен внести зміни до курсової роботи відповідно до зауважень наукового керівника чи докорінно переробити роботу згідно із зауваженнями та рекомендаціями керівника, і представити її на повторне рецензування, але не пізніше 3-х днів до захисту. Тільки після доопрацювання з урахуванням зауважень науковий керівник допускає роботу до захисту.

При повторному представленні курсової роботи на перевірку обов'язково прикладається рецензія на перший варіант роботи і сама робота із зауваженнями, інакше курсова робота може бути повернена студенту.

Захист курсової роботи проводиться за розкладом заліково-екзаменаційної сесії. Для захисту курсової роботи на кафедрі створюється спеціальна комісія у складі до 3-х викладачів, один з яких є науковим керівником.

Процедура захисту курсової роботи передбачає коротке (до 10 хвилин) повідомлення студента та відповіді на поставлені членами комісії (чи аудиторією слухачів) питання. У процесі захисту студент повинен відповісти на зауваження, які були зроблені науковим керівником на текст роботи, та представити доповнення, зроблені ним у тексті роботи (якщо такі є).

Під час захисту студент має продемонструвати глибокі знання з досліджуваної теми, вміти чітко викладати власні думки, використовувати ілюстративний матеріал, аргументовано відповідати на питання. Свій виступ на захисті студент може зробити у вигляді презентації, слайд-шоу з використання мультимедійних засобів. Презентація доповіді дозволяє зробити захист більш змістовим, доступним для розуміння слухачів та більш видовищним.

У презентації студентові не потрібно переповідати зміст усієї курсової роботи, а необхідно назвати тему роботи, коротко обґрунтувати її актуальність, відобразити основні змістовні моменти курсової роботи, розкрити основні

завдання, які висувалися в роботі, шляхи їх вирішення, навести найбільш яскраві положення роботи, сформулювати результати та основні висновки.

Захист курсової роботи – це останній етап її підготовки та подання. Тому підсумкова оцінка, яку студент отримує за виконання курсової роботи, складається з оцінок за зміст, оформлення роботи та за її захист. При виставленні остаточної оцінки на захисті враховується наступне:

- ступінь самостійності у викладі матеріалу;
- творчий підхід до написання курсової роботи;
- уміння робити відповідні висновки, розрахунки;
- обсяг та зміст пророблених джерел інформації;
- наявність статистичних даних;
- якість виконання роботи;
- науково-теоретичний рівень та зв'язок з оточуючою дійсністю;
- логіка викладу та подачі матеріалу;
- мова та стиль викладу;
- охайність та правильність оформлення роботи;
- зроблена студентом робота з усунення недоліків;
- виступ на захисті;
- відповіді на питання за темою;
- рецензія наукового курівника.

При цьому остаточна оцінка на захисті може не співпадати з початковою оцінкою, яка виставлена в рецензії, в залежності від виконаної студентом роботи по усуненню недоліків та від його виступу і відповідей на питання. У разі одержання при захисті незадовільної оцінки робота повинна бути перероблена відповідно до зауважень комісії та подана на повторне рецензування і захист у встановлений деканатом термін.

За незадовільної оцінки студент зобов'язаний повторно написати курсову роботу та захистити її на позитивну оцінку, після чого він допускається до іспиту з навчальної дисципліни. При цьому студенту надається право вибору

нової чи, за рішенням викладача, доопрацювання попередньої теми та визначається новий термін її виконання.

Результати захисту відображаються у спеціальній відомості, яка після закінчення захисту передається до деканату факультету, а в заліковій книжці студента виставляється відповідна оцінка.

Захищені курсові роботи повертаються на кафедру, де зберігаються згідно з вимогами до такого виду документів.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Якість виконання курсової роботи та результати їх захисту оцінюються як самостійний вид навчальної діяльності здобувача відповідно до 100-бальної шкали оцінювання з урахуванням змістовності представленої роботи, якості її оформлення та усного захисту. В основі оцінювання курсової роботи лежать наступні критерії.

90-100 балів ставиться студентам, які показали глибоке знання проблем, пов'язаних з темою дослідження, вільне володіння економічними законами, економічними категоріями, методами економічного дослідження, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, обробляти, аналізувати фактичний матеріал, пов'язувати теоретичний матеріал з проблемами сучасного розвитку економіки України. Викладення матеріалу є послідовним, логічним. Оформлення роботи відповідає вимогам. У процесі захисту курсової роботи студент демонструє вміння узагальнювати матеріал, самостійність зроблених у роботі як теоретичних, так і практичних висновків.

74-89 балів виставляється студенту тоді, коли питання теми розкриті повно і всебічно, але відсутня належна міра творчості у дослідженні, мають місце незначні неточності у викладенні матеріалу або в оформленні курсової роботи. При захисті роботи студент демонструє достатньо глибокі знання досліджуваної проблеми, але не досить впевнено розкриває окремі її положення.

60-73 бали ставиться у таких випадках, коли основні питання висвітлено, але теоретичні положення дуже слабо підкріплені фактичним матеріалом; висновки не мають самостійного характеру; використано недостатньо джерел економічної літератури (як монографій, так і періодичних видань); мають місце недоліки в оформленні роботи; враховані не всі зауваження наукового керівника, але основні помилки студент може усунути самостійно. При захисті роботи студент демонструє труднощі в розкритті окремих теоретичних

положень, у застосуванні теоретичних знань при практичному аналізі досліджуваної проблеми.

0-59 балів ставиться в тих випадках, якщо робота не має самостійного характеру, переписана з інших джерел, основні питання не розкриті, викладені схематично, фрагментарно; в тексті мають місце помилки, робота оформлена з грубими порушеннями встановлених вимог. Студент не в змозі розкрити основні теоретичні положення, не володіє матеріалом, що представлений. Якщо студент отримав оцінку «незадовільно», він має суттєво переробити та захистити курсову роботу через деякий час.

7. ТЕМАТИКА ТА ОСНОВНІ ПИТАННЯ ТЕМ КУРСОВИХ РОБІТ

1. Грошовий оборот за різних моделей економіки.

2. Роль грошей за різних моделей економіки.

3. Валютна система, валютний курс, міжнародні розрахунки.

4. Інфляція: види та методи стабілізації грошового обігу.

5. Сучасна інфляція та її фактори.

6. Особливості торговельного балансу та напрямки його вдосконалення

7. Міжнародне переміщення інвестиційних потоків та їх вплив на платіжний баланс

8. Вплив відпливу капіталу на стан платіжного балансу

9. Зовнішній борг України та шляхи його врегулювання

10. Економічні засади формування банківської системи у період становлення ринкової економіки.

11. Комерційні банки: їх становлення та тенденції розвитку.

12. Основні напрями оптимізації взаємодії банківської системи та реального сектора економіки

13. Особливості використання кредиту у ринковій економіці

14. Напрями вдосконалення системи кредитування позичальників у комерційних банках

15. Роль комерційних банків у реалізації плану соціально-економічного розвитку та фінансування цільових програм регіону.

16. Грошово-кредитна політика у системі державного регулювання економіки

17. Роль Світового банку у процесі регулювання міжнародних валютно-кредитних відносин.

18. Грошово-кредитна політика в системі інфляційного таргетування економіки.

19. Антиінфляційна політика у системі грошово-кредитного регулювання економіки

20. Теоретичні основи регулювання грошового обігу та обґрунтування варіантів грошово-кредитної політики.

21. Державне регулювання грошово-кредитної системи у країнах Центральної та Східної Європи та України.

22. Міжнародні валютно-кредитні та розрахункові відносини.

23. Позичковий капітал та кредит.

24. Теорії грошей, кредиту та грошово-кредитного регулювання.

25. Функції та закони кредиту.

26. Кредитно-грошова система країни (на вибір).

27. Позичковий відсоток та його економічна роль.

28. Взаємодія кредиту та грошей.

29. Особливості сучасних банківських систем.

30. Міжнародні фінансові та кредитні інститути.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991р. №1576-ХІІ // ВВР. – 1991. – №49. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23 лютого 2006р. №3480- IV // Податки та бухгалтерський облік. – 2006. – № 35-36 (906-907). – С.5-27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
3. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» від 30.10.1996р. №448/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-вр>
4. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999р. №679-ХІV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
5. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000р. №212-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
6. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про страхування» від 16.05.2008р. №357-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/357-16>
7. Закон України «Про національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів» від 10.12.1997р. №710/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/710/97-вр>
8. Положення про функціонування фондових бірж. Затв. рішенням НКЦПФР від 22.11.2012 р. № 1688 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2082-12>.
9. Венгер В. Коваленко Д. Гроші та кредит: Підручник. К.: ЦНЛ. 2019. 578с.
10. Волкова В.В., Волкова Н.І. Гроші і кредит: навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 300 с.
11. Гальчинський А.С. Теорія грошей. К.: Основи,2003. 415 с.
12. Гроші і кредит: навч. посіб. Острого: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.

13. Гроші та кредит: Навч. посіб.: Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Гроші та кредит» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: М.М.Дученко, Ю.О.Єрешко, О.А. Шевчук. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 108 с.
14. Гроші та кредит: Підручник / За ред. проф. Б.С.Івасіва. Тернопіль: Карт-бланш, 2000. 510 с.
15. Гроші та кредит: Підручник / За ред. Савлука М.І. К.:КНЕУ, 2002. 598 с.
16. Демківський А.В. Гроші та кредит: Навч. посібник. К.: ДАКОР, 2005. 528 с.
17. Кейнс Дж.М. Трактат про грошову реформу. Загальна теорія зайнятості, процента та грошей. К. 1999
18. Круш П., Алексеев В. Гроші та кредит: Навч. посіб. К.: ЦНЛ. 2019. 216 с.
19. Лагутін В.Д. Гроші та грошовий обіг. К: ТОВ «Знання» 2003.
20. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія та практика. К.: ТОВ «Знання» 2004.
21. Романишин В.О., Уманців Ю.М. Центральний банк і грошово-кредитна політика. К.: Атіка, 2005. 480с.
22. Фінанси, гроші та кредит: Підручник. / Ярошевич Н.Б. Львів: «Новий Світ- 2000», 2023. 414 с.
23. Шишкіна О. В. Гроші та кредит: теорія і практика (у схемах і таблицях) : навч. посіб. / О. В. Шишкіна, М. В. Дубина. Чернігів: Видавець Брагинець О.В., 2018. 572 с.
24. Щетинін А.І. Гроші та кредит: Підручник: Вип.2 перероб. та доп. К.: ЦУЛ. 2006,432 с.

Додаткові ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.kiev.ua>
2. Офіційний сайт Асоціації українських банків. URL: <https://aub.org.ua>

3. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL:
<http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
4. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL:
www.treasury.gov.ua
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL:
<http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL:
<http://sfs.gov.ua>
7. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL:
<http://www.kmu.gov.ua>
8. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL:
<http://www.imf.org>
9. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL:
<http://www.me.gov.ua>
10. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL:
<http://www.mon.gov.ua>
11. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua>
12. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL:
<http://www.minfin.gov.ua>
13. Офіційний сайт Національного банку України. URL:
<http://www.bank.gov.ua>
14. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org>
15. Національна комісія з регулювання ринків фінансових послуг. URL:
<https://www.nfp.gov.ua>
16. Силабус курсу «Гроші та кредит». URL:
http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Kaf_economiki/Silabus/
17. Дистанційний курс «Гроші та кредит» URL: <http://lms.hnpu.edu.ua/>

ДОДАТОК А

Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Г.С.СКОВОРОДИ

Кафедра економічної теорії, фінансів і обліку

ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

курсова робота з навчальної дисципліни
«Гроші та кредит»
здобувача вищої освіти
освітнього рівня бакалавр
спеціальності 051 Економіка
факультету соціальних і поведінкових наук

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

Науковий керівник:

_____ (науковий ступінь, вчене звання, посада)

_____ (прізвище, ініціали)

Допуск до захисту _____ (дата) _____ (підпис наукового керівника)

Курсова робота захищена _____ (дата)

з оцінкою _____ (за 100 б.) _____ (підпис наукового керівника)

Харків – 20__

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ І ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА СУТНІСТЬ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ	6
1.1. Економіко-правові засади та суть грошово-кредитної політики.....	6
1.2. Цілі та основні задачі кредитного регулювання.....	9
1.3. Діяльність центрального банку у сфері грошово-кредитного регулювання економіки.....	13
2. РОЗДІЛ 2 МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ КОН'ЮНКУТРНИХ КОЛИВАНЬ	17
2.1. Гроші в механізмі кредитної політики.....	17
2.2. Кредит та його роль у регулюванні економіки	20
2.3. Зростання ролі грошово-кредитної політики як фактора економічної стабілізації.....	25
ВИСНОВКИ.....	36
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	38
ДОДАТКИ.....	41

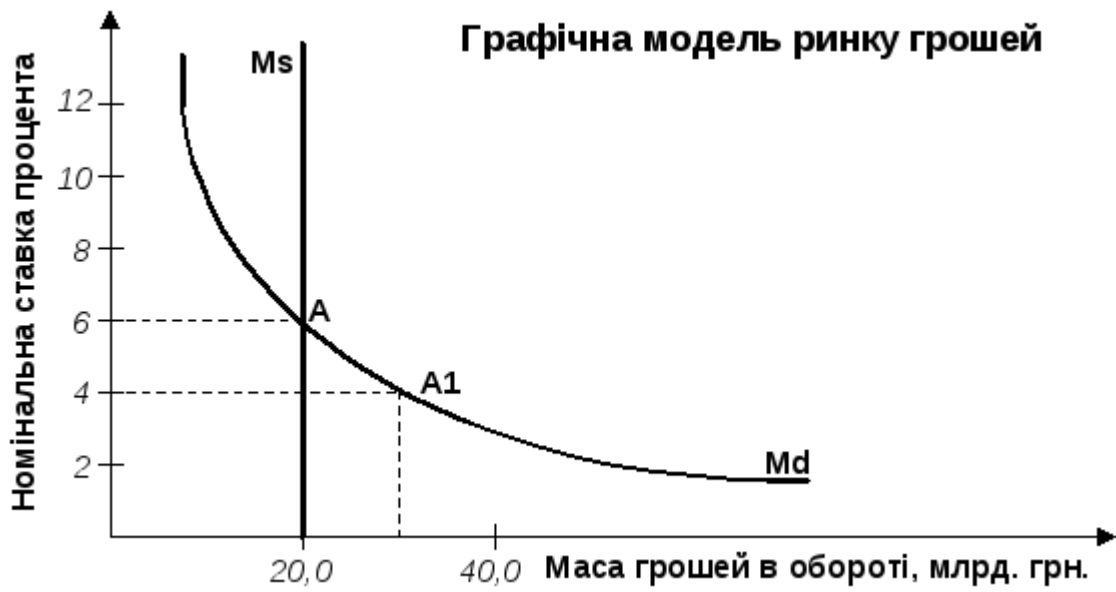

Рисунок 1.1. Рівновага на грошовоу ринку

Таблиця 2.1.

Матриця еволюції трансмісійного механізму грошово-кредитної політики

Параметри трансмісійного механізму	Економічні теорії			
	Класична та неокласична теорія	Кейнсіанська теорія	Посткейнсіанство	Монетаризм
Цілі економічної політики	Рівень цін	Рівень цін і реальний продукт	Рівень цін і кінцевий продукт	Короткостроково – рівень цін і реальний продукт, довгостроково – рівень цін
Об'єкт грошово-кредитної політики	Грошова маса	Грошова маса, банківська ліквідність	Грошова база або вільні ресурси	Грошова база
Трансмісійні змінні	Грошова маса, відсоткова ставка	Кредитна відсоткова ставка, обсяг кредиту	Ставка відсотка або доходу	Ставка відсотка або доходу
Індикатори	Грошова маса	Кредитна відсоткова ставка, обсяг кредиту	Ставка відсотка або дохідність реального капіталу	Грошова маса
Ефективність грошово-кредитної політики	Ефективна без обмежень	Ефективність залежить від обсягу кредиту та відсоткової ставки	Ефективність залежить від еластичності відсотка	Ефективна без обмежень

РЕЦЕНЗІЯ

на курсову роботу з навчальної дисципліни «Гроші кредит» на
тему _____

здобувача освітнього рівня бакалавр 3 року навчання

прізвище, ім'я, по-батькові

Курсова робота заслуговує оцінки _____

Про це свідчить _____

До суттєвих (незначних) недоліків можна віднести _____

Керівник

(науковий ступінь,
вчене звання, посада)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Електронне навчальне видання

Соляр Вікторія Василівна

Гроші та кредит: методичні рекомендації до виконання курсової роботи

Відповідальний за випуск: Соляр В.В.

За редакцією автора

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку 20.09.2023.
Ум.друк.арк. 2,0 Обл.-вид. арк. 2,1

ХНПУ імені Г.С.Сковороди
вул. Алчевських, 29 м.Харків 61002